

Largo, presto, vigoroso, con fuoco

Envelopes zijn maximaal zevendelig en hebben een loopfunctie

In Ifo 3 kun je ook zelf golfvormen samenstellen.

klankkleuren die je dynamisch kunt moduleren. Je kunt de oscillatoren ook aan elkaar syncen, voor fraaie metalige klanken. De derde oscillator is een standaard virtueel analoge klankbron met zaagtand-, sinus- en driehoeksgolven plus een blok golf met pulsbreedtemodulatie. En dan is er nog de ruisgenerator met kleurparameter. Wilt u wit, rosé of een andere smaak? Interactie tussen oscillatoren is mogelijk via ringmodulatie en fm, die garant staan voor een avontuurlijke ontdekkingsreis in effectklanken. Handig hierbij is dat je de tracking van de oscillatoren kunt uitschakelen.

Uitgebreid filteren

De filtersectie van Largo is dubbel uitgevoerd, waarbij je de twee filters parallel en in serie kunt schakelen. De filtertypes, waaronder een erg leuk kamfilter, zijn er in de varianten 12dB en 24dB. Je kunt de resonantie van de filters zo ver opdraaien, dat ze zelf gaan oscilleren. En als dat nog niet genoeg is, kun je beide filters ook voorzien van een eigen drive in verschillende smaken, waarmee de klank echt misdadig wordt. Nee, de filtersectie laat weinig te wensen over.

Modulatie

Je brengt meer leven in de klank van Largo met de uitgebreide modulatiesectie. Drie lfo's en vier envelopes zijn slechts enkele van de vele beschikbare modulatiebronnen. Via de uitklapmenu's in de filter- en oscillatorsectie kun je veel van deze bronnen al rechtstreeks kiezen. In de zestiendelige modulatiematrix heb je volledige controle over de toewijzingen van alle modulaties en de dosering daarvan (bijvoorbeeld via het modulatiewiel). Dit laatste werkt via een systeem met aparte modifiers en dat moet je even door krijgen. De envelopes zijn van het klassieke adsr-type, maar je kunt ook voor een zevendelige variant kiezen. Bovendien kun je (delen van) een envelope laten herhalen. Hierdoor worden het eigenlijk geavanceerde lfo's, maar dan met meer controle over de golfvorm.

Multitimbraal

Largo bestaat uit vier identieke synthesizers die onafhankelijk van elkaar op verschillende midkanalen kunnen werken. Oftewel: Largo

is viervoudig multitimbraal. Hierdoor hoeft je slechts één exemplaar van Largo te activeren om vier klanken te kunnen gebruiken, of je stapelt maximaal vier klanken op elkaar voor een wereldklank. Jammer is dat Largo alleen als plug-in werkt. Een standalone-versie met die viervoudige opzet zou erg goed van pas komen bij livegebruik, voor het maken van realtime splits en layers vanaf een midikeyboard.

Met effect

Voor elk van de vier multitimbrale onderdelen kun je twee effecten gebruiken, zoals chorus, flanger, phaser, delay, reverb en distortion. De effecten zijn zonder beperking voor elk van de vier secties weer volledig beschikbaar. In totaal kan een viervoudige combinatieklank dus acht effecten krijgen. De keuze aan effecten is zinvol, maar een paar avontuurlijker effecten zou Largo niet hebben misstaan. De zestienstaps programmeerbare arpeggiator met een bereik van maar liefst tien octaven zou je ook een effect kunnen noemen.

Overzichtelijk

Het prachtig vormgegeven en lekker grote bedieningspaneel is horizontaal in twee velden verdeeld. Boven bedien je de oscillatoren en de filters. Het onderste deel van het bedieningspaneel bestaat uit zes pagina's die je via tabbladen kunt kiezen. Hier stel je lfo's, envelopes, modulatiematrix, de arpeggiator, de twee effectsecties en algemene opties in. Je kunt parameters instellen met de draaiknoppen, maar bij wavetables en instellingen kan dat ook rechtstreeks met de muis in de displays. Bij elke parameter verschijnt direct de bijbehorende midcontroller in de info-regel bovenin het scherm. De indeling van de elementen is erg logisch en je vindt dan ook zeer snel de weg in deze interface.

De mixersectie en de modulatiematrix zijn de enige onderdelen waar je even op moet

INFO

- **Prijs incl:** € 229,-
- **Distributie:** Hyperactive NL info@hyperactive.nl
- **Internet:** www.hyperactive.nl www.waldorfmusic.de

SPECIFICATIES

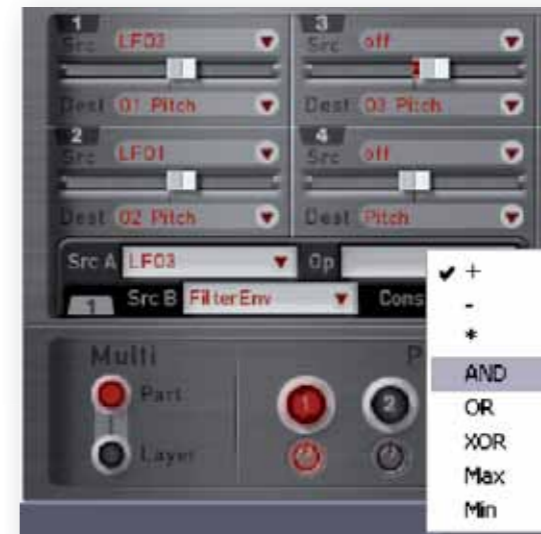
- 256 stemmen
- 4 layers
- 4 stereo outputs
- 3 oscillatoren (met 2 sub-osc.) met fm en ringmod
- 68 wavetables + saw, sine, triangle, pulse + pwm, noise
- 2 filters met resonance en drive
- mod matrix 16 slots
- unisono modus
- arpeggiator
- 2 effecten per layer
- vst/au-plug-in

studeren. Tijdens het bewerken van klanken is het soms lastig dat Largo sommige (switch-) parameters niet altijd realtime wijzigt terwijl een toon klinkt. Je moet dus eerst een nieuwe noot aanslaan om de wijziging te horen. Filters en wavetables reageren gelukkig wel altijd onmiddellijk.

Geliefd geluid

Largo zou je een Waldorf van de derde generatie kunnen noemen. De eerste generatie Waldorf synths (de PPG Wave en Microwave) kon gepolijst maar ook ruw-digitaal klinken, zoals meer instrumenten uit dit tijdperk van 8- en 12-bits-techniek. In de tweede Waldorf-generatie werd deze gepolijste kant meer gecultiveerd. Largo vertegenwoordigt een derde generatie die nog steeds de gepolijste kant heeft, maar door verbeterde digitale technieken ook een ruwe kracht in zich heeft die

Verschillende bewerkingen van de modulatiebronnen in de modulatiematrix voordat ze naar hun bestemming gaan.

ik in de tweede generatie nooit ontdekt heb.

De wavetables kunnen zorgen voor subtiel bewegende klanken, maar ook heftige modulaties zijn mogelijk. De filters van deze synth kunnen misdadig wreed klinken, maar ook zijdezacht, waardoor je er verschillende kanten mee op kunt. Over veel klanken van Largo ligt een soort kunststof vernis, gewaardeerd door veel Waldorf-liefhebbers. Met dit geluid onderscheidt deze synth zich van de vele 'virtueel-analogen' die juist proberen zo analoog mogelijk te klinken. Met dank aan de filters en de drive-optie komt ook de ruigere kant voldoende aan bod komt. Met de Largo kun je gelukkig dus ook flink zagen.

De presetklanken geven een mooi, maar ook wat braaf overzicht van de klankmogelijkheden. Krachtige bassen (ook deze Waldorf is zeer goed in het laag) en leads, belklanken, maar ook dromerige pads en knallende percussieve klanken. Toch is er nog veel meer mogelijk met deze synth, vooral als je de modulatiemogelijkheden van deze machine diepgaand exploiteert. Zodra je een paar minuten aan de knoppen in de filtersectie gaat draaien ontdek je dat Largo nog heel wat ongebruikte paardenkrachten onder de motorkap verborgen heeft.

Conclusie

Waldorf Largo is een veelzijdige synth met een duidelijke en comfortabele bediening. Hij heeft de echte 'Waldorf signature' met moduleerbare wavetables en hoogwaardige filters. Hij geeft ook blijk van een verrassende power als je hem wat verder kietelt. Kortom, het is een zeer professionele synthplug-in met erg veel klankmogelijkheden. ■

HET OORDEEL

- +** • krachtige klank
- prettige bediening
- veel modulatiemogelijkheden
- • soms trage reactie
- brave presetklanken

Waldorf brengt na vele jaren weer eens een echte softsynth uit. Maar kan de sound tippen aan de beroemde hardware wavetablesynths van het merk?

door Eppo Schaap > eppo@interface.nl

Waldorf, en voorloper PPG, hadden veel succes met de hardware-synthesizers die ze de laatste 25 jaar maakten. Denk aan de verschillende versies van de Wave en de Microwave. Zo nu en dan maakte men softsynths, zoals de software-versies van de PPG Wave, het D-Pole filter en

de percussiesynth Attack (nog steeds samen verkrijgbaar als The Waldorf Edition). Maar met types als Q en Blofeld richtte Waldorf zich weer helemaal op de hardware. Na al die jaren is de komst van Largo dus een aangename verrassing. In de klassieke muziek worden Italiaanse termen gebruikt om aanwijzingen te geven over de uitvoering van de muziek. Largo betekent langzaam. Eigenlijk zijn er andere termen die beter van toepassing zijn op deze synth: Presto (snel) Vigoroso (krachtig) en Con Fuoco (vurig). De plug-in werkt als vst- of au-instrument op de pc en de Mac.

Veelzijdige klankbronnen

Waldorf is bijna synoniem voor wavetables. Oscillatoren 1 en 2 maken dan ook gebruik van 68 wavetables die afkomstig zijn uit de Wave, Microwave, Q en Blofeld. Deze wavetables bestaan op hun beurt weer uit een groot aantal

Met de kamfilters kun je de klank heftig bewerken.

Hoe zat het ook alweer?

Waldorf gebruikte wavetablesynthese al in de jaren tachtig, toen nog onder de naam PPG. Een digitale oscillator speelt een reeks in elkaar overlappende klankkleuren af, die voor een bewegende klank zorgen als ze dynamisch worden doorlopen (via modulatie met bijvoorbeeld een lfo of een envelope). Zo'n pakket gekoppelde waves wordt een wavetable genoemd. Een Waldorf synth bevat een aantal van deze wavetables, zodat het totaal aantal klankmogelijkheden in de synth een vermenigvuldiging is van het aantal wavetables en het aantal waves dat elke wavetable bevat. Andere fabrikanten zijn de term wavetable onterecht gaan gebruiken. Ze geven hiermee aan dat de gesampled klanken in hun instrumenten afkomstig zijn uit een geheel met verschillende samples. Deze kunnen echter niet altijd dynamisch worden

doorlopen en sluiten ook niet altijd op elkaar aan, zoals dat bij een Waldorf wavetable het geval is.

Tracking

Tracking houdt in dat een bepaalde parameter van de synthesizer de toonhoogte van de gespeelde noten volgt. Als je de tracking van een oscillator bijvoorbeeld uitschakelt, geeft elke noot dezelfde toonhoogte (handig voor slagwerk- of effectklanken). Ook het filter en de envelopes vallen te tracken: het filter gaat bij hogere noten verder open en bij hogere klanken wordt de envelope sneller doorlopen.